समिधावादध्यात्। भ्रातृव्यमस्मै जनयेत्। एकाꣳ समिधमाधाय। यजुषान्यामाऽऽहुतिं जुहोति। उभे एव समिद्धतो आऽऽहुती जुहोति। नास्मै भ्रातृव्यं जनयति" इति। अत्रैतच्चिन्त्यते। द्वितीयसमिधाधातव्या न वेति। नाद्यः। द्वितीयस्याः प्रतियोगिरूपत्वेन भ्रातृव्योत्पत्तिप्रसङ्गात्। न द्वितीयः। द्वितीयाऽऽहुतेः समिधभावत्वसम्भवादिति ब्रह्मवादिनामाक्षेपः। तच्चैतदुत्तरम्। एकस्या एव समिध आधानं नास्ति भ्रातृव्योत्पत्तिः। प्रथमाऽऽहुतिं मन्त्रेण परितोष्य द्वितीयाऽऽहुतेः समिधा परितोषादुभयोः समिधाऽऽदाधारत्वं सिध्यतीति समिदाधानादूर्द्ध्वं तस्य प्रदीप्तिपर्य्यन्तं प्रतीक्ष्य॥

तस्यां होमं विधत्ते। "आदीप्तायां जुहोति। समिद्धूमिमव हि ब्रह्मवर्चसम्। अथो यथातिथिं ज्योतिष्कृत्वा परिवेवेष्टि। तादृगेव तत्" इति॥ आहितायां समिधि सर्व्वतोदीप्तायां सत्यां पश्चाज्जुहुयात्। तस्यां ब्रह्मवर्चसमुज्ज्वलमिव दृश्यते। तस्मात्तदा होमो युक्तः। अपिच यथा लोके समागतमतिथिं भोक्तुमुपवेश्य समीपे दीपं कृत्वा पश्चात् परिवेषणं करोति तादृगेवैतत्॥

आदीप्तायामनुष्ठानं पूर्व्वोक्तामुन्नयनसङ्ख्यामाऽऽहुतिसङ्ख्याञ्च प्रशंसति। "चतुरुन्नयति। द्विर्जुहोति। तस्माद् द्विपाच्चतुष्पादमत्ति। अथो द्विपद्येव चतुष्पदः प्रतिष्ठापयति" [९] इति। येयं चतुःसङ्ख्या या च द्विसङ्ख्या तयोः परस्परोपकार्य्योपकारित्वादेकस्मिन्ननुष्ठाने सहावस्थानं युक्तम्। यस्मादेवं तस्माल्लोकेऽपि द्विपान्मनुष्यश्चतुष्पदां गवां सम्बन्धि क्षीरादिकं उप-